

Koninklijke NBA
College voor beroepsreglementering
Postbus 242
2130 AE HOOFFDORP

Alleen verzonden via e-mail: consultaties@nba.nl

Rotterdam, 19 maart 2026

Betreft: Reactie Forvis Mazars op het consultatiedocument Verwerking wijzigingen IESBA Code of Ethics rondom tax planning in de Nederlandse regelgeving

Beste collega's,

Forvis Mazars heeft met belangstelling kennis genomen van bovengenoemd consultatiedocument en maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op bovengenoemd consultatiedocument.

Allereerst ondersteunen wij het voorstel van de NBA om de IESBA-bepalingen inzake tax planning niet te verwerken in de VGBA. Het conceptuele kader van de VGBA en de gekozen uitgangspunten bij de implementatie van de VGBA verzetten zich daartegen. Wij zijn het daarom principieel graag eens met een aanvulling van Handreiking 1130.

Ten aanzien van de voorgestelde aanvulling van Handreiking 1130 hebben wij echter ernstige bedenkingen. Volgens onderdeel 1.2. van het consultatiedocument is bij de aanpassing van Handreiking 1130 rekening gehouden met een aantal uitgangspunten, waaronder de Tax Principles van de NOB, althans zo begrijpen wij deze passage (Onderdeel 1.2, pagina 5, derde bullet). In Bijlage 2 lezen we diverse elementen uit de Tax Principles terug, zoals een pleitbaar standpunt, strijd met doel en strekking van de wet en maatschappelijke aspecten, echter de elementen zijn op een zodanige wijze verwerkt dat deze niet meer lijken op bedoelde Tax Principles. Dat is op zichzelf genomen uiteraard niet bezwaarlijk – de NBA hoeft immers de Tax Principles van de NOB niet te volgen -, maar bedoelde elementen worden nu op een zodanig wijze verwerkt dat deze veel vragen oproepen, waardoor het resultaat onuitvoerbaar is.

Hierna volstaan we met het geven van twee voorbeelden.

Voorbeeld A

Bijlage 2, onderdeel 7.1, pagina 10, eerste bullet luidt:

“Een fiscale regeling waar geen pleitbaar standpunt aan ten grondslag ligt en niet overeenkomt met het doel en de strekking van de wet.”

Als er geen sprake is van een pleitbaar standpunt dan zal de structuur geen stand houden voor een rechter. Enige aanvullende voorwaarde – ‘en niet overeenkomt met het doel en de strekking van de wet’ - is dan niet aan de orde. Met het deels met de aanvullende voorwaarde overlappende principe dat een NOB-lid geen structuren adviseert die in strijd zijn met het doel en de strekking van de wet én zeer kunstmatig of zeer gekunsteld zijn, wordt bedoeld op fraud legis (NOB-Tax Principle 1, tweede zin). Het gaat daarbij om gevallen waarbij een normale interpretatie van de wet leidt tot een voor belastingplichtige voordelig, maar ongewenst resultaat. Om het ongewenste voordelige resultaat weg te nemen wordt een bijzonder rechtsmiddel, c.q. fraud legis toegepast.

Wat in de consultatietekst wordt bedoeld met ‘een fiscale regeling die niet overeenkomt met het doel en de strekking van de wet’ is onduidelijk. Nog los van het feit dat de toets of iets (niet) *overeenkomt* met doel en strekking van de wet een andere is dan de toets of iets *in strijd* is met doel en strekking van de wet, is bij enkele strijdigheid met doel en strekking van de wet nog geen sprake van fraud legis. Door de toevoeging van de voorwaarde dat ‘de fiscale regeling’ niet overeenkomt met het doel en de strekking van de wet wordt de bepaling naar onze mening onuitvoerbaar. Beter kan worden volstaan met de enkele voorwaarde dat een pleitbaar standpunt ontbreekt casu quo dat sprake moet zijn van een pleitbaar standpunt. Voor een definitie van pleitbaar standpunt kan worden verwezen naar paragraaf 4 van het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst.

Het gebruik van, onder meer, de term fiscale regeling in de consultatietekst vinden we overigens zeer ongelukkig. Met een fiscale regeling wordt in het algemeen bedoeld op regels die ervoor zorgen dat bepaalde groepen belastingplichtigen minder belasting hoeven te betalen. Het gaat dan bijvoorbeeld om vrijstellingen, kortingen of een verlaagd tarief. In de consultatietekst wordt met ‘fiscale regeling’ vermoedelijk bedoeld op een ‘fiscale structuur’.

Voorbeeld B

Bijlage 2, onderdeel 3, pagina 10, luidt:

“Wat in een bepaalde periode als aanvaardbaar wordt gezien, kan later anders kan worden beoordeeld. Voor accountants onderstreept dit het belang van voortdurende alertheid op ontwikkelingen in wetgeving, jurisprudentie en maatschappelijke normen.”

Voor zover met ‘maatschappelijke normen’ op iets anders wordt bedoeld dan op wet- en regelgeving en jurisprudentie achten wij de verwijzing naar deze normen onduidelijk – wat zijn deze (relevante) maatschappelijke normen en waar kunnen deze worden geraadpleegd? – en daarmee onuitvoerbaar. Bovendien lijkt een verantwoordelijkheid ‘met terugwerkende kracht’ te worden gelegd bij de accountant. Een accountant kan echter alleen maar adviseren op basis van de toestand ten tijde van het advies. Met

toekomstige, op dat moment onbekende ontwikkelingen kan hij geen rekening houden. Wij gaan ervan uit dat met voormelde passage wordt bedoeld dat de accountant moet uitgaan van de actuele situatie ten tijde van het advies.

In de Tax Principles van de NOB wordt aandacht besteed aan maatschappelijke aspecten (dus niet: normen), in die zin dat de fiscaal meest voordelige oplossing niet altijd de beste oplossing is voor een cliënt, indien ook de economische, commerciële en reputatierisico's en belangen van stakeholders van de cliënt in aanmerking worden genomen (NOB-Tax Principle 8). De belastingadviseur moet deze aspecten, waar redelijkerwijs nodig, in het overleg met zijn cliënt te betrekken. In alle gevallen kan of moet de belastingadviseur alle redelijkerwijs in rechte verdedigbare standpunten aan zijn cliënt voorleggen. Dit is een geheel andere benadering dan die is gekozen in de consultatietekst. De door de NOB gekozen benadering is naar onze mening goed uitvoerbaar.

Wij hopen aan de hand van twee voorbeelden te hebben gedemonstreerd dat de consultatietekst onduidelijk is en daarmee onuitvoerbaar. Wij dringen aan op grondige heroverweging en verzoeken in dat kader advies in te winnen bij deskundigen, in ieder geval bij de NOB, mede in het licht van het feit dat binnen veel kantoren wordt samengewerkt tussen accountants en belastingadviseurs.

Wij vertrouwen erop jullie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn uiteraard graag bereid om onze reactie nader toe te lichten.

Veel succes met de afronding van dit project en we zien jullie reactie en de nieuwe Handreiking met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Forvis Mazars N.V.

A. Dieleman RA